

Til § 22

Bestemmelsen indeholder regler om den formueoversigt, som den længstlevende ægtefælle skal udarbejde i tilslutning til udleveringen af et bo til uskiftet bo. Bestemmelsen udbygger den gældende arvelovs § 13.

Formueoversigten har navnlig betydning ved vurderingen af boets skattemæssige forhold. Hertil kommer, at den kan få en væsentlig bevismæssig funktion i forbindelse med en vurdering af, om den længstlevende ægtefælle har misbrugt rådigheden over et uskiftet bo.

I overensstemmelse med gældende ret foreslås det i stk. 1, at formueoversigten skal indleveres til skifteretten inden 6 måneder efter dødsfaldet.

Formueoversigten opdeles således at én afdeling angår førstafdødes fællesejemidler, en anden afdeling længstlevendes fællesejemidler, en tredje afdeling de i lovforslagets § 23, stk. 2-6 nævnte midler, en fjerde afdeling længstlevendes fuldstændige særeje og en femte afdeling førstafdødes fuldstændige særeje.

Af *stk. 2* fremgår det, at det skal være særligt angivet i formueoversigten, hvem der skal arve den førstafdøde ægtefælles fuldstændige særejemidler.

Det følger af *stk. 3*, at skifteretten kan forlænge fristen på 6 måneder i stk. 1.

Hvis formueoversigten ikke indleveres rettidigt, dvs. inden udløbet af fristen på 6 måneder efter stk. 1 eller efter udløbet af en forlænget frist efter stk. 3, foreslås det i *stk. 4*, at skifteretten kan kræve, at oversigten udarbejdes af en autoriseret bobestyrer, der beskikkes dertil af skifteretten. Bobestyreren vil have samme adgang til at få oplysninger om boet og den længstlevende ægtefælles økonomiske forhold, som skifteretten har efter dødsboskiftelovens § 92, stk. 1. Endvidere kan tvangsmidler efter § 92, stk. 2, bringes i anvendelse.

Efter *stk. 5* skal formueoversigten efter anmodning udleveres af skifteretten til livsarvingerne. Herved skabes der åbenhed om og tillid til etableringen af det uskiftede bo. Skifteretten skal efter omstændighederne vejlede livsarvingerne om deres adgang til at få formueoversigten.

Efter *stk. 6* skal justitsministeren fastsætte nærmere regler om formueoversigten og om de blanketter, der kan anvendes.

Der henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 5.2.2.1. og 5.3.2.

Til § 23

Bestemmelsen regulerer, hvilke aktiver det uskiftede bo omfatter, og udbygger og præciserer den gældende arvelovs § 14.

Stk. 1 svarer til arvelovens § 14, stk. 1, og fastslår, at alt, hvad den længstlevende ægtefælle erhverver, indgår i det uskiftede bo, for så vidt det ikke er gjort til fuldstændigt særeje.

Stk. 2 er nyt i forhold til gældende ret, men i det væsentlige af præciserende art. I bestemmelsen fastslås det, at livsforsikringer, pensionsydelse og lignende ydelser, der tilfalder den længstlevende ægtefælle i anledning af den førstafdøde ægtefælles død, ikke skal indgå i det uskiftede bo, hvis boet senere skiftes i den længstlevende ægtefælles levende live. Dette er en lovfæstelse af, hvad der allerede i dag - efter en analogi af erstatningsansvarslovens § 18, stk. 2 - i den overvejende del af den juridiske litteratur antages at være udtryk for gældende ret for så vidt angår livsforsikringsydelse, jf. Svend Danielsen, Arveloven med kommentarer, 5. udg., 2005, s. 159 (med henvisninger).

Det er et krav, at ydelserne ikke er forbrugt. Længstlevende kan altså ikke forbruge f.eks. en forsikringssum og senere kræve, at et hertil svarende beløb ikke skal indgå i boet.

Stk. 2 har baggrund i, at hovedformålet med sådanne ydelser er at sikre den længstlevende ægtefælles forsørgelse. Alle typer af pensionsydelse og lignende ydelser, der tjener et pensionsformål, er omfattet af bestemmelsen. Også ulykkeslivsforsikringsydelse, der tilfalder længstlevende i anledning af dødsfaldet, er omfattet af bestemmelsen.

Behandlingen af erstatning og godtgørelse for personskade samt forsørgertabserstatning er reguleret i erstatningsansvarslovens § 18, stk. 2, hvoraf det fremgår, at sådanne krav ikke indgår i formuefællesskabet mellem ægtefæller ved skifte i anledning af ægteskabsophør i det omfang, erstatningen eller godtgørelsen ikke må antages at være forbrugt. Reglen gælder også i tilfælde, hvor et uskiftet bo skiftes i den længstlevende ægtefælles levende live.

Stk. 3 fastslår det, at den længstlevende ægtefælles egne livsforsikringer, herunder ulykkeslivsforsikringer, pensionsrettigheder og lignende rettigheder ikke indgår i det uskiftede bo, hvis boet senere skiftes i den længstlevende ægtefælles levende live. Et skifte af det uskiftede bo i den længstlevende ægtefælles levende live har derfor ingen konsekvenser for ordningerne. Alle typer af pensionsrettigheder og lignende rettigheder, der tjener et pensionsformål, er omfattet af bestemmelsen.